

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Teresa Velázquez García-Talavera

Correu electrònic: Teresa.Velazquez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ricardo Carniel Bugs

Prerequisits

Durant els tres primers cursos del Grau, l'alumnat ha obtingut coneixements derivats de matèries fonamentals, bàsiques i optatives que constitueixen coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura, doncs l'alumnat té una base teòrica i pràctica per poder afrontar els continguts de l'assignatura vinculada a la matèria de Comunicació aplicada que li permetrà desenvolupar, dissenyar i interpretar plans i estratègies de comunicació i li donarà eines per assessorar a institucions i organitzacions concernides per la cooperació i el desenvolupament en l'àmbit de la comunicació i el periodisme. Per tant, és convenient, que tingui present els coneixements i les competències adquirides en les matèries precedents. Es demana que l'alumnat tingui interessos en els àmbits de la comunicació i el periodisme orientats als processos de canvi social, a l'enfocament de drets humans i a la perspectiva de gènere.

Objectius

Introducció a l'estudi i conceptualització de la comunicació per al desenvolupament humà i el canvi social. La relació entre comunicació i cooperació internacional. Els principals actors de la cooperació. Anàlisi dels principals indicadors de desenvolupament humà i de la situació dels drets humans sobre la informació, la comunicació i el ciberespai. El rol dels comunicadors i periodistes per al desenvolupament social i les possibles sortides professionals en organitzacions i institucions governamentals i no governamentals. Els continguts de l'assignatura seran sensibles a l'enfocament de drets humans i la perspectiva de gènere.

Competències

- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.
- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.

- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la deontologia professional del periodisme a la comunicació estratègica en l'àmbit de la comunicació política.
2. Aplicar la deontologia professional del periodisme a la comunicació estratègica en l'àmbit dels gabinets de premsa i en la comunicació institucional.
3. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
4. Aplicar les tecnologies i els sistemes utilitzats per processar, elaborar i transmetre informació en el camp de la comunicació estratègica.
5. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
7. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
8. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
9. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Tema 1. Comunicació, cooperació per al desenvolupament i canvi social. 1.1. Comunicació, cooperació i desenvolupament per al canvi social. Definicions conceptuals. 1.2. Teories i models de comunicació per al desenvolupament. 1.3. Els actors de la cooperació per al desenvolupament.

Tema 2. Els Programes internacionals per al desenvolupament i el canvi social. 2.1. Els Programes de Nacions Unides per al desenvolupament. 2.2. Les cimeres mundials sobre cooperació i desenvolupament. 2.3. La comunicació en l'agenda internacional de cooperació per al desenvolupament.

Tema 3. Comunicació per al desenvolupament i canvi social. El paper de les TIC. 3.1 Societat del coneixement i la seva relació amb el desenvolupament. 3.2 L'accés i ús de les TIC com a elements clau per a la construcció de la societat del coneixement. 3.3. La comunicació per al desenvolupament i els Drets Humans.

Tema 4. Els professionals de la comunicació i el periodisme com a actors de la cooperació per al desenvolupament. 4.1 Les organitzacions professionals i la cooperació internacional. 4.2 Mitjans per a la democràcia, pluralisme dels mitjans de comunicació i polítiques públiques de comunicació. 4.3 Els principals sistemes d'indicadors sobre desenvolupament dels mitjans de comunicació. 4.4 El Periodisme en la cooperació i el desenvolupament per al canvi social: sortides professionals.

Tema 5. El discurs construït sobre cooperació, desenvolupament humà i canvi social. Instruments per a la seva anàlisi. 5.1. La producció d'informació sobre cooperació, desenvolupament i canvi social: maneres d'informar. 5.2 Els nivells del discurs en la informació sobre cooperació i desenvolupament. 5.3 Les propostes de lectura per a la generació d'opinió sobre cooperació per al desenvolupament i el canvi social en els mitjans de comunicació.

Metodologia

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Exposicions professorat	15h	Teories, conceptes i model de comunicació, cooperació per al desenvolupament i canvi social. Els programes internacional de cooperació per al desenvolupament. La Societat del coneixement i el paper de les TIC per al desenvolupament. Els/les professionals de la comunicació i el periodisme com actors de la cooperació per al desenvolupament. Les estratègies del discurs sobre cooperació, desenvolupament i canvi social.
Pràctica de Laboratori	21h	Aplicar els coneixements teòrics
Seminaris	12h	Debatre sobre la importància de la comunicació en els programes i organismes internacionals sobre cooperació internacional per al desenvolupament. Debatre sobre els Drets Humans i especialment sobre el Dret a la Informació, la Comunicació i el Ciberespai. Estudi de cas sobre el discurs dels mitjans de comunicació sobre cooperació internacional per al desenvolupament. Disseny de campanyes de

comunicació per al desenvolupament. La perspectiva de gènere al discurs dels mitjans.

Supervisades

Tutories	15h
----------	-----

Avaluació	7,5h
-----------	------

Autònomes

Estudi Personal	27,5h	Assolir un nivell bàsic d'autoaprenentatge
-----------------	-------	--

Cerca d'informació	7,5h	Recerca, selecció i consignació de la informació
--------------------	------	--

Lectures	19,5h	Lectura comprensiva de textos, interpretació i anàlisi de base de dades, estudi, recensions, síntesi, realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums. Capacitat d'autoaprenentatge
----------	-------	--

Treballs individuals o en equip	25h	Aplicar els coneixements assolits a un projecte sobre comunicació per al desenvolupament i el canvi social.
---------------------------------	-----	---

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
28/02/2019	Treball en grup Pràctica avaluable 1	Classe	Campus Virtual	Trobar els aspectes més rellevants del context polític, social, cultural i comunicatiu de l'objecte d'estudi.
21/03/2019	Treball en grup Pràctica avaluable 2	Classe	Campus Virtual	Conèixer les teories vinculades al tema objecte d'estudi i saber seleccionar els principals documents derivats.
11/04/2019	Prova individual 1ª Prova de contingut	Classe	Campus Virtual	Identificar les principals teories i models de la comunicació per al desenvolupament. Analitzar els principals programes i actors internacionals sobre comunicació i desenvolupament. Conèixer la relació entre Societat del coneixement, TIC per al desenvolupament humà i el canvi social.
11/04/2019	Treball en grup Pràctica avaluable 3	Classe	Campus Virtual	Aprofundir en els aspectes vinculats a la Societat del coneixement, el paper de les TIC en relació al desenvolupament humà i el canvi social.
09/05/2019	Treball en grup Pràctica avaluable 4	Classe	Campus virtual	Elaborar propostes d'iniciatives per promoure la comunicació participativa en les organitzacions.
30/05/2019	Prova individual Prova de continguts 2	Classe	Campus Virtual	Reconèixer les organitzacions professionals, el pluralisme i les polítiques públiques i els indicadors sobre el desenvolupament dels mitjans de comunicació Les maneres de comunicar sobre cooperació internacional per al desenvolupament. Les estratègies del discurs de la comunicació sobre el tema.

06/06/2019	Treball de curs en grup	Classe	Campus Virtual	Aprofundir en els continguts de l'assignatura
20/06/2019	Reavaluació			

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions professorat. Pràctica de Laboratori.Seminaris	48	1,92	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories i avaluació	19,5	0,78	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi personal. Cerca d'informació. Lectures. Treballs individuals o en equip	79,5	3,18	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9

Avaluació

E-A Dirigit:

Treballs pràctics supervisats i dirigits: 50% nota (20% pràctiques i 30% treball de curs)

Dues proves de continguts: 30% nota (15% cadascuna)

Participació a seminaris, tallers i a tutories: 20% nota.

Per superar l'assignatura:

- caldrà haver lliurat tots els treballs pràctics supervisats i dirigits; les pràctiques avaluables són obligatòries i presencials. En cas d'absència per motius laborals o de salut greus, les pràctiques podran ser recuperades si es presenta a l'equip docent el corresponent justificant;
- caldrà haver realitzat les dues proves de continguts i que la mitjana entre elles sigui a partir d'un 5;
- caldrà haver assistir a un mínim de tres seminaris. En cas d'absència per motius laborals o de salut greus, els seminaris podran ser recuperats si es presenta a l'equip docent el corresponent justificant;
- caldrà arribar a un 5 com a nota final a partir de la mitjana ponderada de totes les activitats avaluables.

- L'alumnat que tingui menys d'un 5 com a mitjana de les dues proves de contingut podran optar a una sessió de recuperació del bloc teòric de l'assignatura. Les notes de la reavaluació substituiran a les obtingudes en les proves suspeses.
- En el cas que el treball de curs no superi el 5, es podrà presentar a reavaluació en la data senyalada en el calendari docent de l'assignatura.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
4 treballs pràctics	12h	Aplicació dels coneixements teòrics sobre comunicació i cooperació per al desenvolupament
2 Proves de continguts	3h	Exposició dels continguts teòrics referents a l'àmbit de la comunicació i cooperació per al desenvolupament
4 Seminaris	12h	Debats i tallers sobre temes especialitzats en torn als continguts i parts del treball de curs.
1 Sessió de recuperació	3h	

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves de contingut	30%	3	0,12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Pràctiques de laboratori	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Seminaris, tallers i tutories	20%	0	0	4, 5, 6, 7, 9
Treball de curs	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia i enllaços web*

ALFARO, Rosa María (2010). "El desarrollo que no llega: el papel de la comunicación". En: Martínez-Gómez , Raquel i Lubetkin, Mario (2010). *Comunicación y Desarrollo: pasos hacia la coherencia*. Sevilla-Zamora, Comunicación social, cap. 2: 42-58.

ALFARO, Rosa María (2013). "Ciudadanías y Medios: Veedurías desde la participación ciudadana". En:

Commons: revista de comunicación y ciudadanía digital, Vol. 2, N. 1: 2-20. Disponible en:
<http://ojs.uca.es/index.php/cayp/issue/view/27>

AUTHEMAN, Charles; DEL RÍO, Olga i TAYAH-GUENEAU, Latifa (coords) (2012). *Public Service Broadcasting Mission in the MENA Region*. Barcelona-París, Consorci IPP-OMEC. Versió en català: *La missió de Servei Públic Audiovisual a la regió del Magreb i el Mashrek. Informe regional*. Barcelona-París, Consorci IPP-OMEC. En línia: http://omec.uab.es/Documentos/Informe_SPA_IPP_OMEC_CA.pdf

GÓMEZ GALÁN, Manuel i SANAHUJA PERALES, José Antonio (1999). *El sistema internacional de cooperación al desarrollo. Una aproximación a sus actores e instrumentos*. Madrid, CIDEAL

GUMUCIO-DRAGON, Alfonso (2011). "Comunicación para el cambio social: clave del desarrollo participativo". Dins de: *Signo y Pensamiento*, vol. XXX, núm. 58, enero-junio: 26-39. Disponible en:
<http://www.redalyc.org/pdf/860/86020038002.pdf>

GUMUCIO-DRAGÓN, Alfonso i TUFTE, Thomas (comp.) (2008). *Antología de comunicación para el cambio social: lecturas históricas y contemporáneas*. La Paz, Consorcio de Comunicación para el Cambio Social, Inc

Enghel, Florencia (2017). "El problema del éxito en la comunicación para el cambio social". En: *Revista de Comunicación y Ciudadanía Digital - COMMONS*, Vol. 6 N. 1: 11-22. Disponible en:
<https://revistas.uca.es/index.php/cayp/index>

HUARCAYA, Gloria (2006). "El comunicador para el desarrollo y el cambio social. Apuntes para la construcción de un perfil". En: *Revista de Comunicación*, Vol.5: 20-39.

MAYNARD LEWIS, Peter (2008). *Promoting social cohesion: the role of community media*. Prepared for Council of Europe's Group of Specialists on Media Diversity. Chapter 3 (pp. 11-13) and Chapter 6 (pp. 31-33). Accessed April 2, 2014, [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/H-Inf\(2008\)013_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/H-Inf(2008)013_en.pdf)

MURCIANO MARTÍNEZ, Marcial (dir.); DEL RÍO, Olga; GONZÁLEZ-SAAVEDRA, Carlos i MARTÍNEZ-GÓMEZ, Raquel (coordinadores) (2010). *La prensa y la cooperación internacional. Cobertura de la cooperación para el desarrollo en nueve diarios europeos*. Sevilla-Zamora, Comunicación social.

PROGRAMA DE NACIONES UNIDAS PARA EL DESARROLLO (PNUD) (2016). *Informe sobre Desarrollo humano 2016. Desarrollo humano para todos*. Nueva York, PNUD. Disponible en
<http://www.undp.org/content/undp/es/home/librarypage/hdr/2016-human-development-report.html>

OBREGÓN, Rafael y ÁNGEL BOTERO, Adriana (2011). "¿Diálogo o comunicación para el desarrollo y cambio social? Reflexiones e implicaciones". En: Pereira, José Miguel y Cadavid, Amparo (eds.) *Comunicación, desarrollo y cambio social. Interacciones entre comunicación, movimientos ciudadanos y medios*. Bogotá, Editorial Pontificia Universidad Javeriana: 113-131.

RESTREPO, Natalia (2011). "Comunicación para el cambio social y Nuevas Tecnologías para la Información y la Comunicación". En: *Revista Etic@net*, año IX, n.11: 158-175. Disponible en:
<http://www.ugr.es/~sevimeco/revistaeticanet/numero11/Articulos/Formato/articulo7.pdf>

SERVAES, Jean (2000). "Comunicación para el desarrollo: tres paradigmas, dos modelos". En: *Temas y Problemas de Comunicación*, año 8, vol. 10. Disponible en:
http://www.unescoafricom.es/wp-content/uploads/2012/11/Servaestemasyproblemas_2000.pdf

SIOCHRÚ, Seán Ó (coord.) (2005). *Manual para la evaluación de los Derechos a la Comunicación. Communication Rights in the Information Society (CRIS)*. Disponible en:
http://centreforcommunicationrights.org/images/stories/database/tools/cris_manual_para_la_evaluacion.pdf

SOUTER, David (2007). "¿De quién es la cumbre? Los países en desarrollo y la sociedad civil se hacen oír en la Cumbre Mundial sobre la sociedad de la Información". En: APC, "Temas emergentes". Series (http://rights.apc.org/documents/whose_summit_ES.pdf)

UNESCO. Programa Internacional para el Desarrollo de la Comunicación (PIDC) (2008). *Indicadores de desarrollo mediático: Marco para evaluar el desarrollo de los medios de comunicación social*. París: UNESCO. Disponible en: <http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001631/163102S.pdf>

*Al llarg del curs, es facilitarà bibliografia complementària per a cada tema

Enllaços WEBS

<http://www.adc.org.ar/>

<http://www.aecid.es>

<http://www.adpc.cat>

<http://www.apc.org/>

<http://centresderecerca.uab.cat/oic/>

<http://www.cideal.org>

<http://www.comminit.com>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/cooperaciocatalana>

<http://www.ifj.org>

<http://www.itu.int/es/>

<http://grupsderecerca.uab.cat/laprec/es>

<http://www.moncomunicacio.com/xarxa/>

<http://www.oei.es>

<http://omec.uab.cat/>

<http://www.pnud.org>

<http://www.raci.org.ar>

<http://www.rsf-es.org/>

<http://www.uab.cat/web/fas-1254380703729.html>

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

<http://www.unesco.org>

<https://es.unesco.org/sdgs>

[http:// http://www.unicef.es](http://http://www.unicef.es)

<http://web.worldbank.org>